

Kwako bibi

Chagua kati ya chakula na kitenge cha siku kuu !

Nafasi tunakoishi o kutembelea, waonekana mambo nayotushangaza na utuvunja moyo. ati ya mambo hayo waweza kutaja huba anayo akina dada a mama kwa kuvaa itenge vipya akati wa karamu ma siku kuu. asaka, Noeli ao waka mpya vinapoka-ibia, baba wengi aanza tetemeka na upiga yohe wakiji- liza watafanyanini usudi wapate ununulia wake wao itenge vya siku uu. Si vibaya

kuvaa vizuri wakati wa karamu lakini kinachotushangaza ni ile huba isiyo na mipaka. Watia pia mbali pato la mabwana wao wakisa- hau kuwa "kuku yakula kadiri ya midomo yake".

Mavazi wanayohitaji sana ni ile inayote- ngenezwa Uholanzi na ambayo wazoea kuita "Hollandais". Walalamika nafasi zote wakisema eti raha ya kuolewa ni kula na kuvaa vizuri. Ndipo pale wawatia mabwana zao lisani pembeni

wakisema eti wao hawana saa za kuvaa nguo ambayo imekwi- sha kuonana na samaki zote za ziwa Kivu na kugeuka sawa vile kaungiyo. Niya yao ni kugeuka wa "mama kilo".

Wanapolazimisha wanunuliwa viatu na nguo za bei ghali wasahau kabisa kama chakula kina mafaa makubwa kwa kula na kujenga mwili. Wakubali kukosa chakula ingawa nyumbani kwao watoto wateswa na njaa ?

Ni wao pia msinji wa kubadilisha programa ya kuimari- sha maisha nyumbani.

Tamaa hiyo isyokuwa na mipaka yaleta mara kwa mara fujo nyumbani na kufikia hata kuwaangamiza watoto kwa kuwaletea magonjwa ya njaa kama vile bwaki kwani hawale namna inayotakika.

Wabwana wanaowaoa wabibi wa namna hiyo, wapata magumu kazini wakati wanapopokonya feza za mashirika wana- yoitumikia kusudi

ya kutafuta na ya kuwabembela vimada vyao. wao, ni kutu gerezani amb wabaki kisha kup za kazi na kuki liwa na bibi.

Wamama na wanaosoma maandi yetu watoto maoni yao juu jambo hilo waki mashauri muhi (important) inay lekea wale wanao delea kuvaa pa kupata cha jujenga mwili

Alamsiki

Soudan

Nimeiry amepinduliwa

Habari zinazoaminika kutoka Karthoum, mji mkuu wa Jamhuri ya Sou- dan zaeleza kuwa, bwana Shaffar El Nimeiry hayu- po tena rais wa nchi hi- o. Amapinduliwa na bwa- na Abdel Haman aliyeku- wa hapo hawali waziri wake wa ukingo wa raia.

Bwana Nimeiry alipata habari ya kupinduliwa kwake wakati alipokuwa akijitayarisha kupanda katika ndege kutoka Ka- ro hadi nchini kwake. Wasaidizi wake wote wa- mekwisha kunaswa. Wamoja wametupwa gerezani na wengine wasambishwa mbe- le ya waamzi kusudi ya

kutoa nje harakati zao za kuangamiza raia waki- pokonya feza bila woga wowote.

Punde kidogo tu kisha kujinyakulia madaraka huko Soudan, warugaruga wanaobakikusini mwa nchi yake walianza kulalamika wakisema eti wamuomba awaachie raia (civil) madaraka. Na kama kuki- pita juma moja, wataanza fujo. Lakini kufuatana na masemi ya bwana Abdel Haman, ilionekena wazi kuwa hakuna fujo yoyote nchini humo na kuwa kwa sasa wakaaji wote wamea- nza kufanya kazi zao na kujitembeza kokote wape- ndako.

Tuzungumze

Adabu kwa kula chakula

Jirani yetu ni binadam, mtu yeyote ambaye ana- ishi mikoani ao vijijini, mtu haizuru nani bila ubaguzi wa rangi ama wa kabila. Kumbe tufanye vyote kusudi tuishi naye bila tatizo lolote. Hapa tunaendelea kuchapa maoni ya mwananchi Ki- menginele kuhusu jambo hilo.

Unapoitwa kwa jirani kwa kufurahi au kusiki- tika naye mara nyingi utaalikwa pia kula. Kwa ginsi yako ya kula au ya kunywa hutambua male- zi ambayoulipata nyumba- ni kwa wazazi, shuleni au katika maisha ya uja- mii kwa jumla. Kumbe unapokuwa mikusanyoni au makundini mwa watu usiowafahamu bora unywe na ule kwa adabu. Usio- nyeshe kama unayo njaa ya mno na usijulishe ka- ma chakula ulichoandali- wa kinakuvuta kupita kiasi.

Usiwe na ubuge (pendo la kula kula) na usimeze kama mwenyi kukimbizwa. Unapojiandalia chakula usijaze sahani lako hata mipaka yake. Kwa mara ya kwanza twaa kidogo tu ili vyakula si vingi jirani naye apate kido- go. Wengine wote wakii- sha kujiandalia unaweza kurudi tena.

Katika kula na kunywa utashi wetu wa kimtu hu- tambulikana ikiwa tunao- nyesha kama hatupo watu- mwa wa chakula wala cha kunywa. Lakini tukijia- chilia kuongozwa na mi- sukumo ya kinyama mbele ya chakula au chakunywa mara hututia katika ma- kundi ya watu bila uta- shi.

Chakula na kinywaji siyo ukomo. Ni misaada kwa kufika kwa ukomo. Tusivitumie kama vile Mungu wetu bali vitusai- die kupata ukomo wetu.

Siku tutakapofaulu kuo- ngoza pupa ya kula au ya kunywa, ndio tutasema kama tumefanya ushindi mkubwa sana juu yetu si- si wenyewe binafsi. Pia mwenyi kujua kujikatalia katika kula na katika kunywa huyu anaweza ku- shinda pupa zingine na kukomesha vilema vyake vyote.

JUA

Gazeti la Kivu

Maniema

175.000 Z zimerudishwa

katika sanduku la serikali

Kisha ziara ya siku tatu huko Kindu, mji mkuu wa wilaya ya Manie- ma, makamu wa liwali wa jimbo la Kivu, mwananchi Endjonga ambaye pia ao- ngoza kamati ya uchungu- zi wa malipo ya mishaha- ra ya watumishi wa seri- kali amekwisha kurudi hapa mjini Bukavu. Kisa cha matembezi yake kati- ka mawilaya ni kutaka kugundua wale walinda feza wanayo tabia mbaya ya kupokonya mishahara ya watumishi wa serika- li. Mbele ya kujielekeza huko Kindu, aliwatia li- sani pembeni walinda fe- za wa hapa Bukavu, Goma na Uvira.

Kisha uchunguzi mkali, mwananchi Endjonga na ujumbe wake waliweza ku- gundua kiasi cha zaïre 175.000 kwa mwezi tu wa tatu. Ni mwananchi Lu- bango Kumbale, pamoja na wasaidizi wake ndio waliokuwa na tabia hiyo ya kunyonya mishahara ya watumishi wa uwongo. Wengine walionaswa kati- ka makosa hayo ni pamoja na wananchi Assani Kolo- kolo, Mushonio Benyimwi- re, Bibi Apendeki Mungo- mba, Amuri Mambo, Dunia Tchomba, Mwanapuungu Ki- tenop, Assani Lukeke, Yuma Songo, Mukaba Hari- di, Tubassindji Baruani, Assani Selemani, Bushiri Kabbobo, Oluhun Engundu, Lukoja Kasala.

Jamaa hao walipelekwa mbele ya waamzi wa huko Kindu ili wapate kusamba makosa yao. Wale wata- kaoshindwa mbele ya wa- amzi ni lazima watupwe gerezani ambako wataju- ta makosa yao waki-

kumbuka pombe ya "lumai mai" pamoja na samaki ya kambale.

Kwa ngambo yake, mwa- nanchi Yambayamba, kio- ngozi wa chumba cha "fonction publique" pale Maniema aliachishwa kazi na kupelekwa mbele ya waamzi (juges).

Mwananchi Endjonga Bo- kwa Bomo'Wankoy, alifu-

ngua masikio ya wale feza akiwaelezea bada ya siku si ni liwali wa jimbo la mwenyewe atatembesha niema kusudi ya ku- ngua namna wanavyo- ka.

Kwa kumaliza aliwa waheshimu mambo Bata taifa aliyonena ka hotuba yake ya ta 5 desemba 1984.

"Léopards" wangoja kusakanya "DIABLES ROUGES"

Wapendeleu wa mchezo wa kandanda kutoka Kin- shasa na Brazzaville, watajielekeza kesho ku- nako uwanja wa tarehe ishiringi mai (Stade du 20 mai) kwa kuhuzuria mchezo wa kanda kati ya majeshi ya Taifa ya Co- ngo na Zaïre. Wananchi wanaobaki katika majimbo watafuata mchuano huo kwenyi televisheni na wengine kwa njia ya re- dio.

Tutakumbuka hapa kuwa katika mchezo wa kwanza, "Léopards" waliweza kusa- kanya "Diables Rouges" kwa kuichabanga mabao matano kwa mawili. Kufua- tar na ushindi huo wa wanasoka wa nchi yetu mjini Brazzaville, wengi husema kuwa hakuna magu- mu ya kujipatia cheti cha kuendelea tena na michezo. Lakini kuna ba- do walakini !

Kwa kuwa michezo hiyo ni yenye maana makubwa, viongozi wa shirika la mpira nchini mwetu na wale wa Jamhuri jirani ya Congo walibudi kuwa-

waliokodishwa na ma- ya huko Ulaya. Ka- kikundi cha Zaïre tu- za kutaja kwa mfan- ntubile Santos, Kab- Kiyika, Masengo, mbo. Wakongomani wa ita pia wachezaji Martin, Ndomba Ge- na wengineo.

Kufuatana na ta- tulizopokea, inas- kuwa wachezaji wetu tayari kufanya vyote wezavyo kusudi ya ku- tia ushindi hasa kwa wa mchezo utaend- katika uwanja wetu fuatana na mchezo viongozi wa shirika kandanda nchini waliamua kupeleka ndi chetu huko Lu- shi ambako lilipewa zoezi ya mwisho na limu Makombo Ali ya kushtua Wakong- Wakati tulipokuwa mboni, wachezaji wamoja wa Zaïre wangi bado Ulaya ngoja ndege ya ku- hadi Kinshasa. Tup- ka kuwa matokeo ya zo huo itakwa